

بعونك يا لطيف

ابوالمعالی سیف الدین سعید بن مطهر باخرزی
(۵۸۶-۶۵۹)

باخرزی نامه

مجالس و نامه‌ها و رساله‌ها و لطائف و قطعات پراکنده

به تصحیح و تحقیق و گردآوری
اکبر راشدی‌نیا

سرشناسه: سیف‌الدین باخرزی، سعید بن مطهر، ۵۸۶-۶۲۹ق.
 عنوان و نام پدیدآور: باخرزی‌نامه: مجالس و نامه‌ها و رساله‌ها و لطائف و قطعات پراکنده / ابوالمعالی سیف‌الدین سعید بن مطهر
 باخرزی؛ تصحیح و تحقیق و گردآوری اکبر راشدی‌نیا؛ ویراستار فارسی حامد عبدالله سفیدان؛ مقدمه انگلیسی از محمد سوری.
 مشخصات نشر: تهران: مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، ۱۴۰۳.
 مشخصات ظاهری: ۴۹۲ ص. | شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۳۳۱-۵۸-۶ | وضعیت فهرست نویسی: فیبا
 یادداشت: زبان عربی - فارسی. | یادداشت: کتابنامه: ص. ۴۶۹ - ۴۹۲. | یادداشت: نمایه.
 موضوع: عرفان -- قرن ۷ | Mysticism -- 13th century | موضوع: سیف‌الدین باخرزی، سعید بن مطهر، ۵۸۶-۶۲۹ق.
 -- تقد و تفسیر | موضوع: اثر عربی -- قرن ۷ق. | Arabic prose literature -- 13th century. | شعر فارسی -- قرن ۷ق.
 -- Persian poetry ۱۳th century | احادیث اهل سنت -- قرن ۷ق. | Hadith (Sunrites) -- ۱۳th century
 شناسه افزوده: راشدی‌نیا، اکبر، ۱۳۵۶-، مصحح، گردآورنده. | عبدالله سفیدان، حامد، ۱۳۶۴-، ویراستار؛ سوری، محمد، ۱۳۵۳-، مقدمه‌نویس
 رده بندی کنگره: ۲/ BP۲۷۹ | رده بندی دیویی: ۲۹۷/ ۸۹۲۴ | شماره کتابشناسی ملی: ۹۹۵۰۲۱۰ | اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

باخرزی‌نامه

مجالس و نامه‌ها و رساله‌ها و لطائف و قطعات پراکنده
 تصحیح و تحقیق و گردآوری اکبر راشدی‌نیا
 ویراستار: حامد عبدالله سفیدان | مقدمه انگلیسی: محمد سوری | طراح جلد: سعید صحابی
 چاپ اول: ۱۴۰۳ | شمارگان: ۵۰۰ نسخه
 لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مؤسسه بوستان کتاب
 ناشر: مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران
 نشانی: تهران: خیابان نوفل لوشاتو، خیابان شهید آراکلیان، پلاک ۴
 تلفن: ۶۶۴۰۵۴۵۴؛ نمابر: ۶۶۹۵۳۳۴۳

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۳۳۱-۵۸-۶ ISBN: 978-622-6331-58-6

www.irip.ac.ir

حق چاپ و نشر محفوظ است.

تقدیم به همسر که در همهٔ سختی‌ها و روزهای
تلخ و شیرین گذشته همواره یار و همدم بود و
دخترم که وجودش آرام‌بخش زندگیم است.

فهرست

پیشگفتار.....	۱۷
مقدمهٔ مصحح.....	۲۱
معرفی سیف‌الدین باخرزی	۲۱
فرزندان	۲۷
اساتید باخرزی	۲۹
۱. تاج‌الدین محمود بن خداداد اُشنهی	۲۹
۲. شیخ شهاب‌الدین سهروردی	۳۱
۳. نجم‌الدین کبری (۵۴۰-۶۱۸)	۳۲
۴. ابن‌غزال اصفهانی	۳۷
دیگر اساتید و مشایخ باخرزی	۳۸
مصاحبان و شاگردان سیف‌الدین باخرزی	۳۹
سعدالدین حمویه.....	۳۹
علاء‌الدین تره‌خواران	۴۲
منهاج‌الدین نسفی	۴۲
بدرالدین فردوسی	۴۳
حسن بلغاری	۴۳
دیگر اصحاب و ملازمان	۴۵
گاه‌شمار زندگی سیف‌الدین باخرزی	۴۷
آثار و نوشته‌های باخرزی	۴۸
۱. مجالس سیف‌الدین باخرزی	۴۹
۲. فرائد الفوائد من مکتوبات الشیخ سیف الحق والدين الباخري	۵۱

۵۳	۳. شرح الأسماء الحسنی (مشهور به نودونه نام)
۵۶	۴. رساله در عشق
۵۸	۵. فتاوا و واقعات و جواب سؤالات خواجه رشیدالدین ابیوردی
۵۹	۶. وصیت‌نامه به شمس‌الدین محمد بن حسن بن علی حسینی
۵۹	۷. وقائع الخلوۃ
۶۲	۸. أسرار الأربعین لإحياء السائرين
۶۶	۹. الأربعین الوجیز
۶۶	۱۰. لطائف و قطعات پراکنده
۶۹	شیوۃ تصحیح و ویژگی‌های رسم الخطی
۸۵	مجالس ابوالمعالی سیف‌الدین سعید بن مطهر باخرزی
۸۷	مجلس اول
۹۱	مجلس دوم
۹۷	مجلس سوم
۱۰۷	فرائد الفوائد من مکتوبات الشیخ سیف‌الحق و الدین الباخری قدس الله روحه
۱۰۹	۱. نامه‌ای به سعدالدین حمویه
۱۱۴	جواب سعدالدین حمویه به نامه سیف‌الدین باخرزی
۱۱۵	۲. وظیفه اهل طریقت در مقابل منکران
۱۱۶	۳. در مدح یکی از مشایخ
۱۱۶	۴. طلب یاری از ارادتمندان برای کمک به یکی از مریدان
۱۱۷	۵. در قسمت الهی
۱۱۷	۶. نامه‌ای به سعدالدین حمویه
۱۱۸	۷. نامه‌ای دیگر به سعدالدین حمویه
۱۱۹	۸. نامه‌ای دیگر به سعدالدین حمویه
۱۲۰	۹. نامه‌ای دیگر به سعدالدین حمویه
۱۲۰	۱۰. نامه‌ای دیگر به سعدالدین حمویه
۱۲۱	۱۱. نامه به امیر ضیاء‌الدین امیر اجل
۱۲۲	۱۲. رُقعہ‌ای به یکی از مریدان
۱۲۲	۱۳. نامه‌ای در تأیید یکی از مریدان
۱۲۳	۱۴. نامه‌ای به برهان‌الدین فرکتی
۱۲۳	۱۵. نامه‌ای به یکی از فرزندان
۱۲۳	۱۶. نامه‌ای به ظهیرالدین خوارزمی
۱۲۴	۱۷. نامه‌ای به یکی از سالکان طریقت
۱۲۴	۱۸. نامه‌ای به اختیارالدین خجند

۱۹.	نامه‌ای به تاج‌الدین اُشنهی	۱۲۵
۲۰.	نامه به یکی از علمای عراق و سفارش یکی از مریدان	۱۲۵
۲۱.	سفارش به زیارت بیت‌الله در مصاحبت فقرا	۱۲۵
۲۲.	نامه به مریدان وقتی اسیر کفار بوده است	۱۲۵
۲۳.	نامه‌ای به فرزندانش	۱۲۶
۲۴.	نامه به شرف‌الدین خواجه خراسان و استفسار حال سعدالدین حمویه	۱۲۶
۲۵.	سفارش به کارسازی اهل ایمان	۱۲۷
۲۶.	وصیت سلوکی به یکی از مریدان	۱۲۷
۲۷.	نامه‌ای به شمس‌الدین التقی الرضی	۱۲۷
۲۸.	نامه‌ای به امام حمیدالدین هروی	۱۲۸
۲۹.	توصیه به جلب رضای حق تعالی	۱۲۸
۳۰.	نامه‌ای در تأیید الشیخ الصالح زین الفقراء	۱۲۸
۳۱.	دستورالعمل سلوکی به اختیارالدین خجند	۱۲۹
۳۲.	نامه‌ای به یکی از مریدان	۱۲۹
۳۳.	نامه‌ای به حبش عمید	۱۳۰
۳۴.	نامه‌ای به ضیاءالدین امیر اجل	۱۳۰
۳۵.	نامه‌ای به محمود یلواج خوارزمی	۱۳۱
۳۶.	نامه‌ای به قاضی نورالدین دهستانی	۱۳۱
۳۷.	اجازة ارشاد به بختیار بن عثمان بن حمید الزرنوجی	۱۳۱
۳۸.	نامه‌ای به وفا ملک	۱۳۲
۳۹.	نامه به ادریس بن علی مکی	۱۳۳
۴۰.	توصیه مریدان خود به أمراء و وزراء	۱۳۳
۴۱.	اجازة روایت به دو تن از مریدانش	۱۳۴
۴۲.	در حق ابوالفتح محمد بن عبدالله بن ابی القاسم جویغانی	۱۳۴
۴۳.	نامه‌ای دیگر به سعدالدین حمویه	۱۳۵
۴۴.	نامه‌ای به امیر ارغون	۱۳۵
۴۵.	نامه‌ای به محمود یلواج	۱۳۶
۴۶.	نامه‌ای دیگر به محمود یلواج	۱۳۶
۴۷.	سفارش دو تن از مریدان به معافیت از پرداخت‌های دیوانی	۱۳۷
۴۸.	اجازة ارشاد به صلاح‌الدین خوارزمی	۱۳۷
۴۹.	سفارش کمال‌الدین قزوینی به برکه‌خان	۱۳۸
۵۰.	دستورالعمل سلوکی به یکی از مریدان	۱۳۸
۵۱.	نامه‌ای به ضیاءالدین امیر اجل	۱۳۹

۱۴۰	۵۲. نامه ای دیگر به ضیاء الدین امیر اجل
۱۴۲	۵۳. نامه ای دیگر به ضیاء الدین امیر اجل
۱۴۲	۵۴. نامه ای دیگر به ضیاء الدین امیر اجل
۱۴۴	۵۵. نامه ای دیگر به ضیاء الدین امیر اجل
۱۴۴	۵۶. نامه ای دیگر به ضیاء الدین امیر اجل
۱۴۴	۵۷. نامه ای دیگر به ضیاء الدین امیر اجل
۱۴۵	۵۸. نامه ای به شرف الملک کاشی
۱۴۵	۵۹. نامه ای به نجم الدین بدخشانی
۱۴۶	۶۰. نامه ای به شرف شاه افطسی
۱۴۷	۶۱. نامه ای در حق سید مکی حسنی
۱۴۹	شرح الأسماء الحسنی (مشهور به نودونه نام)
۱۵۲	هو
۱۵۳	الله
۱۵۴	الذي لا إله إلا هو
۱۵۵	الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ
۱۵۶	المَلِكُ
۱۵۶	الْقُدُّوسُ
۱۵۷	السَّلَامُ
۱۵۸	المُؤْمِنُ الْمُصَدِّقُ
۱۶۰	المُهَيِّمِ
۱۶۱	العَزِيزُ
۱۶۲	الجَبَّارُ
۱۶۳	الْمُتَكَبِّرُ
۱۶۴	الْخَالِقُ
۱۶۵	الْبَارِي
۱۶۷	الْمُصَوِّرُ
۱۶۸	الْغَفَّارُ
۱۶۹	الْقَهَّارُ
۱۷۰	الْوَهَّابُ
۱۷۱	الرَّزَّاقُ
۱۷۲	الْفَتَّاحُ
۱۷۳	الْعَلِيمُ
۱۷۵	القَابِضُ الْبَاسِطُ

فهرست ۱۱

الخافض الرافع	۱۷۶
المُعْزُ الْمَذَلُّ	۱۷۸
السميع البصير	۱۸۰
الحَكَمُ الْعَدْلُ	۱۸۱
اللطيف	۱۸۳
الخير	۱۸۴
الحليم	۱۸۵
العظيم	۱۸۵
الغفور الشكور	۱۸۶
العلی الكثیر	۱۸۷
الحفیظ	۱۸۸
المُثَبِّت	۱۹۰
الحَسِيب	۱۹۰
الجليل الجميل	۱۹۱
الكریم	۱۹۲
الرقیب	۱۹۳
الواسع	۱۹۴
الحكيم	۱۹۵
الودود	۱۹۵
المجید	۱۹۷
الباعث	۱۹۷
الشهید	۱۹۹
الحق المبين	۲۰۰
الوكيل	۲۰۱
القوي المتين	۲۰۲
الولي	۲۰۳
الحميد	۲۰۴
المُحْصِي	۲۰۵
المُبْدِئُ الْمُعِيد	۲۰۶
المُحْيِ المُمِيت	۲۰۸
الحي القيوم	۲۰۹
الواجد الماجد	۲۰۹
الواحد الأحد	۲۱۰

٢١١.....	الصمد
٢١٢.....	القادر المُقْتَدِر.....
٢١٤.....	المُقَدِّمُ الْمُؤَخَّر.....
٢١٤.....	الأوّل الآخر، الظاهر الباطن، الوالي المتعالي.....
٢١٥.....	البرّ.....
٢١٦.....	التّوَاب.....
٢١٧.....	المُنْتَقِم.....
٢١٨.....	العفو.....
٢١٩.....	الرّؤف، مالك الملك، ذو الجلال والإكرام.....
٢١٩.....	المُفسِّط الجامع.....
٢٢٠.....	العَنِي المُعْنِي.....
٢٢٢.....	الضّار النّافع.....
٢٢٢.....	النور.....
٢٢٣.....	الهادي.....
٢٢٤.....	البديع.....
٢٢٤.....	الباقى الوارث.....
٢٢٨.....	الرشيّد.....
٢٢٩.....	الصبور.....
٢٣٣.....	رساله در عشق.....
٢٥١.....	فتاوى، واقعات و جواب سؤالات خواجه امام رشيدالدين.....
٢٥٣.....	فتاوى عرفانى.....
٢٦٠.....	ذكر واقعات.....
٢٦٧.....	جواب سؤالات خواجه امام رشيدالدين.....
٢٧١.....	وصيت نامه به شمس الدين محمد بن الحسن بن على الحسينى.....
٢٧٩.....	وقائع الخلوة.....
٢٨١.....	الجزء الأول من وقائع الباخري.....
٢٨٣.....	الواقعة الأولى.....
٢٨٤.....	الواقعة الثانية.....
٢٨٤.....	الواقعة الثالثة.....
٢٨٤.....	الواقعة الرابعة.....
٢٨٥.....	الواقعة الخامسة.....
٢٨٥.....	الواقعة السادسة.....
٢٨٥.....	الواقعة السابعة.....

فهرست ۱۳

۲۸۶	الواقعة الثامنة
۲۸۷	تأويلات نجم الدين الكبرى لوقائع البخارزي
۲۸۷	تأويل الواقعة الأولى
۲۸۹	تأويل الواقعة الثانية
۲۹۰	تأويل الواقعة الثالثة
۲۹۰	تأويل الواقعة الخامسة
۲۹۱	تأويل الواقعة السادسة
۲۹۱	تأويل الواقعة الثامنة
۲۹۲	الجزء الثاني من وقائع الخلوة
۲۹۳	الواقعة التاسعة
۲۹۴	الواقعة العاشرة
۲۹۵	الواقعة الحادي عشر
۲۹۵	الواقعة الثاني عشر
۲۹۶	الواقعة الثالث عشر
۲۹۷	أسرار الأربعين لإحياء الساترين
۲۹۹	الحديث الأول
۳۰۰	الحديث الثاني
۳۰۱	الحديث الثالث
۳۰۱	الحديث الرابع
۳۰۲	الحديث الخامس
۳۰۲	الحديث السادس
۳۰۳	الحديث السابع
۳۰۴	الحديث الثامن
۳۰۴	الحديث التاسع
۳۰۵	الحديث العاشر
۳۰۷	الحديث الحادي عشر
۳۰۷	الحديث الثاني عشر
۳۰۸	الحديث الثالث عشر
۳۰۸	الحديث الرابع عشر
۳۰۹	الحديث الخامس عشر
۳۱۰	الحديث السادس عشر
۳۱۰	الحديث السابع عشر
۳۱۲	الحديث الثامن عشر

٣١٣.....	الحديث التاسع عشر.....
٣١٣.....	الحديث العشرون.....
٣١٤.....	الحديث الحادي والعشرون.....
٣١٥.....	الحديث الثاني والعشرون.....
٣١٥.....	الحديث الثالث والعشرون.....
٣١٦.....	الحديث الرابع والعشرون.....
٣١٧.....	الحديث الخامس والعشرون.....
٣١٧.....	الحديث السادس والعشرون.....
٣١٨.....	الحديث السابع والعشرون.....
٣١٩.....	الحديث الثامن والعشرون.....
٣٢١.....	الحديث التاسع والعشرون.....
٣٢١.....	الحديث الثلاثون.....
٣٢٢.....	الحديث الحادي والثلاثون.....
٣٢٣.....	الحديث الثاني والثلاثون.....
٣٢٣.....	الحديث الثالث والثلاثون.....
٣٢٤.....	الحديث الرابع والثلاثون.....
٣٢٥.....	الحديث الخامس والثلاثون.....
٣٢٦.....	الحديث السادس والثلاثون.....
٣٢٦.....	الحديث السابع والثلاثون.....
٣٢٧.....	الحديث الثامن والثلاثون.....
٣٢٨.....	الحديث التاسع والثلاثون.....
٣٢٩.....	الحديث الأربعون.....
٣٣١.....	الأربعين الوجيز.....
٣٣٣.....	الحديث الأول.....
٣٣٤.....	الحديث الثاني.....
٣٣٤.....	الحديث الثالث.....
٣٣٤.....	الحديث الرابع.....
٣٣٥.....	الحديث الخامس.....
٣٣٥.....	الحديث السادس.....
٣٣٥.....	الحديث السابع.....
٣٣٦.....	الحديث الثامن.....
٣٣٦.....	الحديث التاسع.....
٣٣٦.....	الحديث العاشر.....

فهرست ۱۵

.....	الحديث الحادى عشر	۳۳۷
.....	الحديث الثانى عشر	۳۳۷
.....	الحديث الثالث عشر	۳۳۸
.....	الحديث الرابع عشر	۳۳۸
.....	الحديث الخامس عشر	۳۳۸
.....	الحديث السادس عشر	۳۳۹
.....	الحديث السابع عشر	۳۳۹
.....	الحديث الثامن عشر	۳۴۰
.....	الحديث التاسع عشر	۳۴۰
.....	الحديث العشرون	۳۴۰
.....	الحديث الحادى والعشرون	۳۴۱
.....	الحديث الثانى والعشرون	۳۴۱
.....	الحديث الثالث والعشرون	۳۴۲
.....	الحديث الرابع والعشرون	۳۴۲
.....	الحديث الخامس والعشرون	۳۴۲
.....	الحديث السادس والعشرون	۳۴۳
.....	الحديث السابع والعشرون	۳۴۳
.....	الحديث الثامن والعشرون	۳۴۴
.....	الحديث التاسع والعشرون	۳۴۴
.....	الحديث الثلاثون	۳۴۴
.....	الحديث الحادى والثلاثون	۳۴۵
.....	الحديث الثانى والثلاثون	۳۴۵
.....	الحديث الثالث والثلاثون	۳۴۵
.....	الحديث الرابع والثلاثون	۳۴۵
.....	الحديث الخامس والثلاثون	۳۴۶
.....	الحديث السادس والثلاثون	۳۴۶
.....	الحديث السابع والثلاثون	۳۴۶
.....	الحديث الثامن والثلاثون	۳۴۷
.....	الحديث التاسع والثلاثون	۳۴۷
.....	الحديث الأربعون	۳۴۷
.....	لطائف و قطعات پراکنده سيف الدين سعيد بن مطهر باخرزى	۳۴۹
.....	لطفقى از سيف الدين باخرزى بر اساس نسخه ۱۳۰۰ قونيه	۳۵۱
.....	حكايات و كلمات سيف الدين باخرزى بر اساس كتاب مراد الميردين	۳۵۵

من إنشاء الشيخ علم الهدى سيف الملة والحقيقة والدين الباخري قدس الله سره العزيز في الخطبة	۳۶۱.....
من مقالات الشيخ سيف الملة والدين الباخري قدس الله سره العزيز	۳۶۲.....
حكايات و كلمات سيف الدين باخرى بر اساس كتاب أورد الأحاب و فصوص الآداب	۳۶۳.....
حكايات سيف الدين باخرى بر اساس سفينة تبريز (نسخة ۶۵۸۴ مجلس شورای اسلامی)	۳۷۷.....
اشعار و رباعيات منسوب به سيف الدين باخرى	۳۸۱.....
نمايه ها	۳۹۷.....
آيات	۳۹۹.....
احاديث	۴۱۱.....
اشعار عربى	۴۱۹.....
اشعار فارسى	۴۲۳.....
اقوال مشايخ	۴۳۹.....
نام اشخاص	۴۴۱.....
نام گروه ها	۴۵۹.....
نام جاى ها	۴۶۱.....
نام كتاب ها	۴۶۵.....
منابع و مأخذ	۴۶۹.....

پیشگفتار

با سوختگان به جز تو سودا که کند جز تو نظری بر دل شیدا که کند
گر لطف توام دست نگیرد امروز تدبیر من سوخته فردا که کند

ابوالمعالی سعید بن مطهر بن سعید بن علی باخرزی معروف به شیخ عالم، یکی از بزرگ‌ترین و اثرگذارترین صوفیان سده هفتم هجری است که اطلاعات ما از زندگی وی بسیار اندک است. با توجه به گزارش‌های منابع تاریخی، نخستین بار شخصی به نام منهاج‌الدین نسفی - که در نیمه دوم سده هفتم می‌زیست - تمام اطلاعات درباره زندگی باخرزی را در کتابی با عنوان سیره الشیخ الربانی سیف‌الدین الباخرزی گرد آورده بود؛^۱ که متأسفانه این کتاب به دست ما نرسیده است. ابن فوطی - که خود از شاگردان منهاج‌الدین نسفی است - بخش‌هایی از کتاب سیره الشیخ الربانی را به صورت پراکنده در کتاب خود، مجمع الآداب فی معجم الألقاب، نقل کرده ولی بیشتر این مطالب ذیل عنوان «باخرزی» بوده که این بخش از کتاب ابن فوطی نیز از بین رفته است؛ اما جای بسی خوش وقتی است که ذهبی این بخش کتاب ابن فوطی را احتمالاً به صورت کامل یا با تلخیص در کتاب سیر أعلام النبلاء نقل کرده که دقیق‌ترین اطلاعات ما از زندگی باخرزی را همین مطالب شکل داده است.

در دوره اخیر نیز بیشترین تلاش را برای معرفی سیف‌الدین باخرزی، دانشمند ارجمند مرحوم ایرج افشار به کار بسته است. تمام تلاش او این بود که اطلاعات پراکنده‌ای را که در کتاب‌های تاریخی ذکر شده گردآوری و ما را با بخش‌هایی از زندگی باخرزی آشنا سازد.

با همه آنچه منهاج‌الدین نسفی از زندگی سیف‌الدین باخرزی نقل کرده و تلاش‌هایی که ایرج

۱. ابن فوطی، مجمع الآداب فی معجم الألقاب، ج ۲، ص ۵۷۷؛ ج ۳، ص ۳۷۶؛ ص ۴۵۳؛ ج ۴، ص ۵۵۷.

افشار در معرفی وی صرف کرده است، هنوز بخش قابل توجهی از زندگی این شخصیت در هاله‌ای از ابهام قرار دارد. اطلاعات ما از تحصیلات، مسافرت‌ها، استادان و شاگردان باخرزی بسیار اندک است و اطلاعات درخوری از ارتباط وی با نجم‌الدین کبری و تاج‌الدین اُشنهی و شهاب‌الدین سهروردی و سعدالدین حمویه نداریم.

آثاری که قبل از این از باخرزی منتشر شده است، بسیار اندک است و همین مسئله باعث شده است برخی گمان کنند که باخرزی بیشتر از رساله‌ عشق و چند نامه و مکتوب کوتاه، اثری دیگر از خود به جای نگذاشته است.

نگارنده این سطور در جستجوی دستنوشته‌های کتابخانه منطقه‌ای قونیه به جُنگی با شماره ۱۳۰۰ دست یافتم که مشتمل بر آثار مهم و منحصر به فردی از بزرگان تصوف بود. بخش نخست آن را که در بردارنده مجالس نویافته از ابوسعید ابوالخیر و خواجه یوسف همدانی و یک صوفی ناشناخته از سده پنجم یا ششم هجری بود بعد از تحقیق و تصحیح در کتابی با عنوان «مجالس عارفان» در سال ۱۳۹۴ منتشر کردم. بخش دیگر این جُنگ، به مکتوبات سیف‌الدین باخرزی با عنوان فرائد الفوائد و کلمات و اشعار پراکنده‌ای از او اختصاص یافته بود که همان زمان تحقیق بر روی آن را آغاز کردم.

کار بر روی کتاب فرائد الفوائد مرا به این فکر واداشت تا دیگر آثار منتسب به سیف‌الدین باخرزی را نیز پی‌گرفته و با گردآوری تمامی آثار او و تدوین اطلاعاتی که در منابع تاریخی پیرامون شخصیت برجسته او ذکر شده بود، بتوانم بخش‌های ناشناخته از زندگی باخرزی را معرفی و منبعی جامع نسبت به آثار و شخصیت باخرزی فراهم آورم.

در این راستا تمام سعی خود را به کار بستم با جستجو در کتابخانه‌های نسخ خطی افزون بر مجالس باخرزی و آثار قلمی او همچون فرائد الفوائد، شرح الأسماء الحسنى، رساله‌ای در عشق، وصیت‌نامه، وقائع الخلوة، أسرار الأربعین لإحياء السائرین، الأربعین الوجیز، فتاوا و واقعات، مطالب و لطایف پراکنده‌ای که از او در قالب نظم یا نثر در دیگر کتاب‌ها به جای مانده را گردآوری و تصحیح و در قالب اثر حاضر و با عنوان باخرزی‌نامه به پیش‌گاه پژوهشگران و علاقه‌مندان به میراث علمی دانشمندان ایران زمین تقدیم کنم.

با همه تلاشی که در آماده‌سازی این اثر انجام گرفت و کمی به درازا کشید، به احتمال زیاد بخشی

از آثار و اطلاعات پیرامون سیف‌الدین باخرزی هنوز برای ما ناشناخته است و امیدوارم پژوهش‌های بعدی و تلاش‌های دیگر پژوهشگران تکمیل‌کننده این مجموعه باشد.

بر خود لازم می‌دانم از همه کسانی که مرا در آماده‌سازی این اثر یاری کردند به‌ویژه آقای دکتر معین‌الدین نظامی برای تهیه نسخه شرح الأسماء الحسنى از کتابخانه لاهور، آقای دکتر اکبر ایرانی برای تهیه نسخه وقائع الخلوۃ از کتابخانه لیدن و حجت‌الاسلام و المسلمین آقای علی صدرائی خویی برای تهیه نسخه فتاوی عرفانی از کتابخانه نمازی خوی و آقای عبدالعاطی الشرفاوی برای تهیه نسخه وصیت‌نامه از مجموعه تیمور در دارالخزانة المصرية کمال تشکر را داشته باشم.

و در پایان سپاسگذاری می‌کنم از دوست فاضل و دانشمند آقای دکتر محمد سوری که مقدمه و بخشی از متن را مطالعه و نکات سودمندی گوشزد کردند و جناب آقای حامد عبداللهی سفیدان که مقدمه و بخش‌های فارسی متن را ویراستاری کردند.

والحمد لله حق حمده

اکبر راشدی‌نیا

آبان ۱۴۰۱

